

Enten kan man baade give de almindelige Bestemmelser og Undtagelserne derfra i Lovgivningen, eller ogsaa kan man give de almindelige Bestemmelser i Lovgivningen og henvise Undtagelserne til Regjeringens Afgjørelse. Naar man følger det sidste System — saaledes som vi gjøre — troer jeg ikke, at det kan undgaaes, at Embedsmændene maae afgive Erklæringer, og at disse maae være hemmelige. Jeg skal ikke gaae videre ind paa, hvilket af disse to Systemer der er det rigtige, men det er ganske vist, at hos os følger man det System, at Undtagelser fra Lovene ved særegne Bevillinger gives af Regjeringen. Naar dette er Tilfældet, maa Regjeringen, saavidt jeg skjønner, nødvendigviis have Underretning om, hvorledes Forholdene staae, og dette kan den ikke faae gennem offentlige Erklæringer. Jeg skal dertil sige, at, vil man søge at afskaffe Erklæringer eller dog at faae saa saa, som muligt, maa man ikke gaae den Vej, som hidtil er bleven betraadt ved de senere Love, der ere vedtagne. Man vil i disse finde en stor Mængde Tilfælde, hvor man ligesom har henviist til Regjeringens Afgjørelse. Idet jeg saaledes ikke troer, at Undtagelser fra Lovene og Bevillinger, som skulle gives af Regjeringen, kunne gives uden Erklæringer fra Embedsmændene, og jeg paa den anden Side troer, at det, naar disse Erklæringer skulle være offentlige, maa føre til et dobbelt System af Erklæringer, dels hemmelige og dels offentlige, skal jeg stemme imod Sagens Overgang til 3die Behandling.

Rirk: Den sidste ærede Taler meente, at, naar en Erklæring blev afgiven af en Embedsmand, efterat en saadan Lov som denne var udkommen, saa vilde det seer med saadanne Ord: „antages at kunne anbefales“, „kan vel anbefales“, „tør ikke vel anbefales“ o. s. fr., og at Regjeringen saa igen maatte forlange yderligere Erklæringer og bede vedkommende Embedsmand skrive en saadan Erklæring, at man kunde forstaae den, idet man ikke kunde være tjent med saadanne Paa skrifter som „tør ikke anbefales“ eller „tør ikke ret vel anbefales“, men maatte have en Erklæring, man kunde tage og føle paa. Dertil skal jeg be-

mærke, at Vedkommende, naar en Embedsmand saaledes ikke første Gang afgiver en fornustig Erklæring, naturligtviis vil henvende sig til Regjeringen og udbede sig Afkrifter af de yderligere indhentede Erklæringer meddeelte, da jo ellers aldeles Intet vilde være vundet. Men i alle de Tilfælde, hvor en Embedsmand saaledes ikke er paa sin Post, og hvor han vakler — hvad jeg nu ikke troer om Embedsmanden i Almindelighed, at han gjør — og hvor man troer, at en Embedsmand har debiteret Noget, der ikke er Sandhed, enten han nu maatte have gjort det med Forsæt, eller af Andre være bleven ført bag Lyset, saa er der jo Pressen, saa er det jo ikke andet end ret og billigt, at man faaer Lov til at udtale sig igennem Pressen. Det er just i saadanne Tilfælde, at Pressen skal vise sine velsignelsesrige Frugter; den frie Presse maa man tye til, naar der er Grund til at klage over steet Uret. Jeg kan derfor ikke antage, at en fornustig Regjering, som vi jo i dette Øieblik have, vil tage tilfælde mod at faae saadanne Erklæringer som: „tør neppe anbefales“, men den vil fordrø Grunde, hvorfor man ikke tør anbefale, og fordrø, at der skal indhentes yderligere Oplysninger. Det er ikke Mening, at man skal standse ved de første Erklæringer, at man skal blive afspist med kun at faae den første Erklæring at see, og at man saaledes ikke sit Noget at vide, der hemmeligt var indsendt til Regjeringen, thi da var der aldeles Intet vundet. Jeg vil nu dernæst oprigtig tilstaae, at jeg seer ikke, hvad man skulde skamme sig for ved at afgive en Erklæring efter sin Overbeviisning; det maa vel gælde saavel om Embedsstanden som om Borgerstanden, at man ikke behøver at skamme sig ved, hvad man sætter paa Papiret, naar det kun er overeensstemmende med, hvad man selv troer er Sandhed. Naar man derfor siger, at Embedsmændene, naar de vide, at deres Erklæringer og yderligere Erklæringer ville blive bekjendte for Vedkommende, da ville krympe sig ved at sige reent ud af Posen, hvad de mene, saa gælder det Argument ikke, thi det vil man altid kunne nøde og tvinge dem til igennem den frie Presse. Det Offentlige fører Controllen, og, naar en Mand